

JUSTUS KONTIOLA
PARALLEL FIELDS

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyöni Parallel Fields käsittelee samannimistä kokonaisuutta, joka koostuu abstraktin ja figuratiivisen videon sekä ääniraidan yhdistelmästä. Teoksen teemana ovat alitajunta ja unet.

Noin vuosi sitten päätin aloittaa itsenäisiä stillkuvia ja videota yhdistelevän projektin, jossa hyödyntäisin omaa visuaalista näkemystäni, sekä innostustani musiikkiin. Minua kiehtoo äänen ja musiikin mahdollisuus vaikuttaa yleisön tunteisiin ja ajatuksiin. Aloin suunnitella projektia, jossa pystyisin kehittämään ääniraitaa ja visuaalista materiaalia tasapainossa keskenään niin, että ne kuljettaisivat molemmat työskentelyäni johonkin tiettyyn suuntaan.

Visioni toteuttamiseksi siirryin valokuvauksesta liikkuvan kuvan maailmaan. Opinnäytetyöni kirjallinen osa käsittelee projektin prosessia ja toimii samalla johdatuksena teokseen.

ABSTRACT

My Bachelor's thesis Parallel Fields consists of abstract and figurative video and soundtrack. The theme revolves around dreams and the subconscious mind.

A year ago I decided to start a project that would combine photography and video in which I could utilize my visual point of view and interest in music. I'm intrigued by the possibility of evoking emotion and thoughts through sound and music. I wanted to create a balance between the soundtrack and visual material. Both elements inspired me to develop my work forward.

In order to execute my vision I proceeded from photography into motion picture. My written work consists of the process of making the project and also works as an introduction to my work.

Lahden Ammattikorkeakoulu
Muotoilu- ja taideinstituutti
Valokuvauksen pääaine
Opinnäytetyö
Justus Eemeli Kontiola
Kevät 2013

SISÄLLYS

1. Johdanto

- Valokuvasta videoon
- Johdatus teokseen

2. Parallel fields

- Lavastus ja kuvaaminen

3. Lopuksi

1. JOHDANTO

Noin vuosi sitten päätin, että alan suunnitella ja toteuttaa itsenäistä stillkuvia ja videota yhdistelevää pitkällä aikavälillä toteutettavaa projektia, jossa hyödyntäisin omaa visuaalista näkemystäni sekä innostustani musiikin tekemiseen. Olen myös kiinnostunut äänen ja musiikin mahdollisuudesta vaikuttaa yleisön tunteisiin ja ajatuksiin. Aloin suunnitella projektia jossa pystyisin kehittämään ääniraitaa ja visuaalista materiaalia tasapainossa keskenään niin että ne kuljettaisivat molemmat työskentelyäni johonkin tiettyyn suuntaan. Olen aloittanut ääni- ja kuvaelementtien yhdistelyn jo luonnosvaiheessa, jotta niiden välinen vuorovaikutuksen määrä olisi mahdollisimman suuri.

Pystyäkseni toteuttamaan oman visioni minun oli siirryttävä valokuvauksesta liikkuvan kuvan maailmaan. Lopputyöteokseni on abstraktin ja figuratiivisen videon sekä ääniraidan yhdistelmä, jonka teemana ovat alitajunta ja unet. Teoksen muoto on musiikkivideo. Tämä opinnäytetyö käsittelee projektin prosessia ja toimii samalla johdatuksena teokseen.

VALOKUVASTA VIDEOON

Valokuvauksesta olen ollut kiinnostunut lapsesta saakka. 7-vuotis syntymäpäivälahjaksi toivoin ja sain ensimmäisen filmipokkarini. Katselin mielelläni kuvia, joissa eksoottiset maisemat olivat kuin paikkoja salaperäisistä iltasaduista. Ensimmäisen filmirullani kuvasin pikkuveljeäni soittamassa leikkikitaraa pihanurmellamme. Jännitys oli valtava saadessani kehitetyt kuvat asianmukaisessa pakkauksessa käsiini. Kuvia katsellessani en ajatellut kuvaa vaan pikkuveljeäni. Tieto sattumanvaraisen hetken tallentamisesta napin painalluksella kiehtoi.

Ennen opintojani, kuvaamiseni oli kausittaista. Lukioiässä musiikkiharrastuksilta ei riittänyt aikaa valokuvaukseen. Lukion lopussa kiinnostus valokuvaukseen kasvoi ja sain ylioppilaslahjaksi toivomani digitaalisen järjestelmäkameran ja aloitin uudestaan valokuvausharrastukseni. Kuvaamiseni oli testailua ja Selasin vimmatusti netin valokuvagallerioita ja tutkin kuvia, joiden toteutustapoja en osannut selittää. Valokuvauksessa minua viehätti lopputuloksen sattumanvaraisuus. Myös jälkikäsitellyssä rakennettujen kuvamanipulaatioiden rajattomat mahdollisuudet kiinnostivat minua. Lukion

ja armeijan jälkeen pääsin opiskelemaan Tampereelle Visuaaliviestinnän instituuttiin valokuvauksen perustutkintoa.

Tampereen koulussa opetus oli painotettu tekniseen puoleen. Kuvaus oli hyvin ammatilähtöistä ja sattumanvaraisuudet pyrittiin minimoimaan alussa. Koulun edetessä kiinnostuin mainosten kuvaamisesta. Harjoittelin kuvamanipulaatioiden rakentamista ja hain sillä lisää sisältöä mielestäni tylsiin tuotekuvaharjoituksiin. Koulun päättyessä olin varma, että haluan mainoskuvaajaksi. Valmistuttuani jatkoin opiskelua Tampereella Visuaaliviestinnän Instituutin järjestämässä valokuvaajan ammattitutkinnossa, mutta lopetin tutkinnon sen jälkeen kun pääsin opiskelemaan Lahden muotoiluinstituutin valokuvauslinjalle.

Teknisen opetuksen jälkeen oli suuri muutos siirtyä kuvan sisältöä painotavalle koulutuslinjalle. Ensimmäisenä vuonna Lahdessa ajatukseni olivat vielä mainosvalokuvauksessa. Kuvasin paljon erilaisia tuotteita studiossa. Toisella vuosikurssilla yritin kehittää jotain minkä tekeminen kiinnostaisi minua mainosmaailmaa enemmän. Aloin tehdä grafiikkaa ja kuvamanipulaatioita omilla ehdoillani. En ajatellut sen olevan asiakasta varten kuten siihen asti. Digitaalisen kuvauksen vastapainoksi aloin taas kuvata filmipokkarilla. Kolmantena vuonna opetusohjelmassamme oli tiivis kurssi jonka aikana suunnittelin ja toteutin ensimmäisen videoprojektini. Sitä tehdessä opin, että pystyn hyödyntämään musiikinopintojani visuaalisessa työskentelyssä ja toisinpäin. seuraavassa kappaleessa käsittelen videoprojekteja jotka ovat muovanneet tässä opinnäytetyössä käsittelemääni teosta.

JOHDATUS TEOKSEEN

Ensimmäinen oma videoprojektini oli videokuvan ja musiikin yhdistelmä. Pyrin ilmaisemaan elämän kiertokulkua luonnonelementeillä ja ambienttyylisellä musiikilla. Tavoitteenani oli luoda kuvan ja äänen välille lähes hypnoottisen voimakas vuorovaikutus. Kuvasin projektissa paljon taivasta ja pilviä. Hyödynsin muutamia samoja videoleikkeitä myöhemmin myös lopputyössäni. Ensimmäisen videoprojektin valmistuttua liikkuva kuva tuntui helpommin lähestyttävältä ja aloin tutkia sen mahdollisuuksia.

Kuva on ensimmäisestä videostani, joka oli eräänlainen esiaste lopputyöstäni.

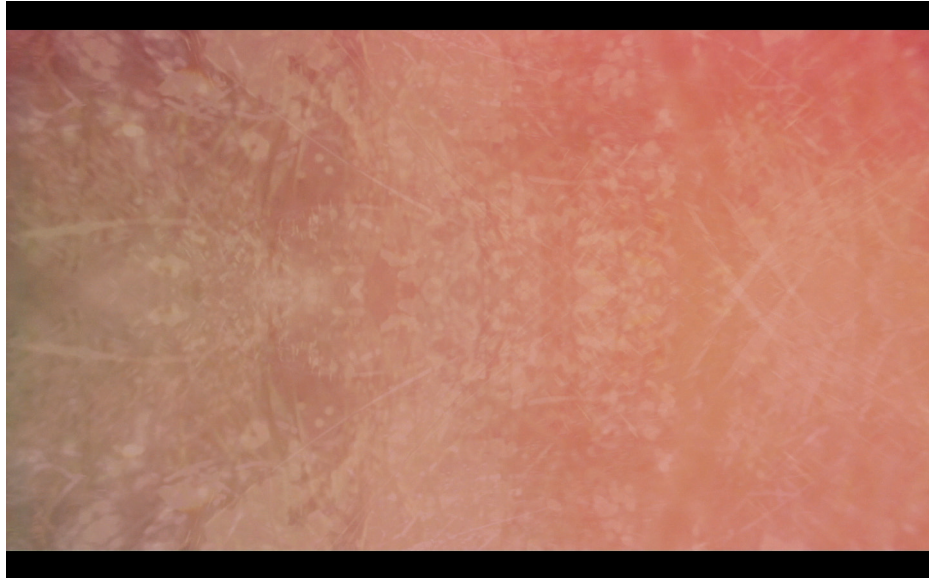
Toinen videoprojektini oli noin neljän minuutin pituinen sketsipätkä. Kokeilin kauhuelokuvan elementtejä yhdistäen ne lopussa paljastuvaan huumorinäkökulmaan. Päähenkilönä oli lopputyöni hahmoa paljon muistuttava huppupäinen vaeltaja. Myös kuvasommittelu on samantyylistä kuin lopputyössäni.

Toisen videoni päähenkilö muistuttaa ulkonäöltään lopputyöni hahmoa.

Seuraava videoprojektini oli musiikkivideo veljeni säveltämälle ja sovittamalle musiikille. Musiikkiraita oli rauhallinen pop -kappale minkä lopussa lämmin tunnelma huipentuu avant gardemaiseksi tykitykseksi. Meillä oli

veljeni kanssa yhteinen näkemys siitä minkälainen videon tulisi olla. Alun lempeän osuuden kuvitin ensimmäisen projektin tapaan luonnon elementeillä ja lopun tykytyksessä tavoittelin visuaalisin keinoin abstraktin ja ai-neettoman matkan tuntua.

Kolmannessa videoprojektissani hain abstraktin matkan tuntua.

Lopputyöni on yhdistelmä edellä mainitsemieni projektien elementtejä. Näin jälkeempäin katsottuna näen töissäni selkeän kaaren ja voin vain innostuneena odottaa seuraavan projektin kehityskulkua.

Olen tutkinut projektin aikana erilaisia surrealistisia teoksia. Olen huomannut, että pidän surrealistisissa teoksissa siitä tunnelmasta, joka muodostuu teoksen sisäisestä itseironiasta sekä tutun ja tuntemattoman yhdistelmästä. Sanallisesti sitä tunnelmaa on vaikea kuvailla, mutta yritän kuvata sitä teoksessani kuvata kuvan ja äänen avulla. Maalaustaiteessa tavoittelemaani tunnelmaa muunmuassa löytyy Max Ernstin Loplop -nimisestä hahmosta. Monissa Salvador Dalin teoksissa leikkisä ja hieman kieroutunutkin huumori näkyy vahvasti. Katsoin myös Louis Bunuelin ja Dalin yhteisen elokuvateoksen nimeltään Anadalusialainen koira. Se innosti minua projektini alussa. Sen tunnelma on kuitenkin paljon aggressiivisempi ja epämiellyttävämpi kuin mitä omaan tekemiseeni hain.

Max Ernst: L'Ange du Foyer, (1937)
Ernstin Loplop -hahmosta hain inspiraatiota omaan hahmoon.

Salvador Dalí: The Burning Giraffe, (1937)
Pidin Dalin maalauksen tunnelmasta ja hain siitä vaikutteita omaan teokseeni.

2. PARALLEL FIELDS

Aloitin projektin luonnostelemalla huppupäisen hahmon. Pyrkimyksenäni oli luoda eräänlainen sarjakuvasankarin ja kauhuelokuvan hahmon yhdistelmä. Idea hahmosta tuli aikaisemmin tekemäni kauhua ja huumoria yhdistelevän sketsipätkän päähenkilöstä. Olin tyytyväinen hahmon ulkonäköön ja suunnittelin aluksi että toteutan sen liikkeit animaatiotekniikalla. Hahmon animoiminen oli kuitenkin liian hidasta enkä saanut siihen toivomaani elävyyttä.

Yritin pysyä stillikuvan ja videokuvan rajamaastossa, jotta olisin hallinnut muuten melko tuntemattomalta tuntuva tekniikan. Hahmon hioutuessa mielessäni kokeilin erilaisten visuaalisten elementtien yhdistämistä avaruusmaisten ja samalla abstraktien osien saavuttamiseksi. Hioin vuorotellen musiikkiosuutta ja kuvaosuutta ja ideoin tarinan sisältöä jo tekemiäni visuaalisten elementtien avulla.

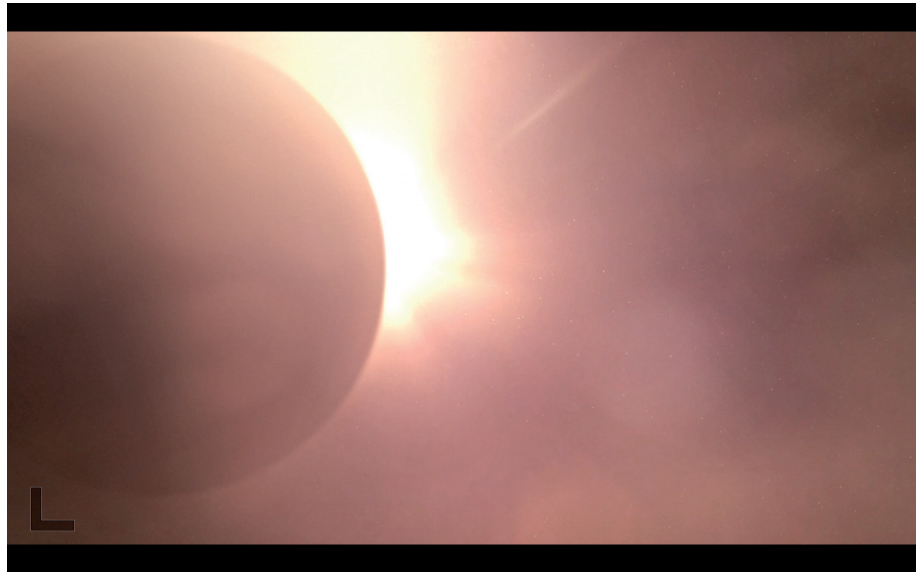

Hahmon luonnostelua ja tekniikoiden testausta.

Seuraavaksi kokeilin kuvata hahmon studiossa 360 asteen kuvasarjana. Yhdistin sarjan ruudut videoksi ja tein sillä erilaisia kokeiluita. Kun yritin animoida hahmoon liikettä tajusin, että järkevin työkalu hahmon toteuttamiseen oli videokamera.

Luonnosteluun ja tekniikoiden testaamiseen keskittynyt vaihe oli lopussa ja hahmotin projektin visuaalisen ilmeen sekä toteutustavan. Sain lainattua käyttööni kameran jolla pystyin kuvaamaan hidastuskuvaa, mielestäni se tuki hyvin ideaani ja toimi kontrastina suunnittelemleni nopeammille välähdyksille ja lopun tykitykselle.

Animaatio-osuukien tuottaminen oli alussa teknisesti haastava ja toimimattomien ideoiden kokeilu vei aikaa. Ajoittain mietin koko projektin järjellisyttä. Visuaalinen osa innosti minua hiomaan audioraitaa ja toisin päin. Muistiinpanojen määrä kasvoi jatkuvasti ja hylkäsin sitä mukaa vanhentuneelta tuntuneita ideoita, kun keksin tilalle toimivampia. Pitkään tekeminen oli pienten elementtien kasaan keräämistä. Pikkuhiljaa aloin hahmottaa häilyvää kokonaisuutta.

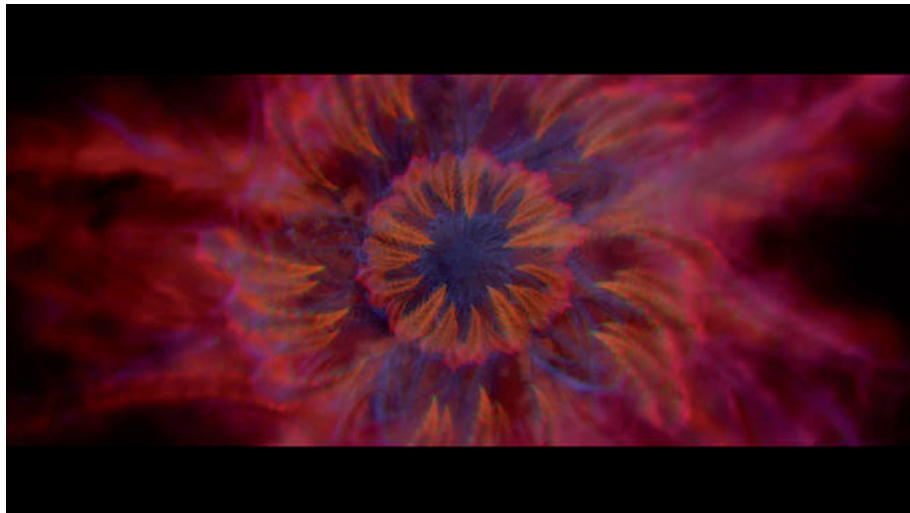

Ylläoleva kuva on on studiossa videolle kuvatun valon sekä animoidun geometrisen muodon ja taustan liikkeen ja muutoksen yhdistelmä. Kuva muistuttaa musiikin kanssa paljon Space Odyssee 2001 - elokuvan alkukohtausta, jossa aurinko tulee samantyyllisesti planeetan takaa. Se kohtaus on jäänyt mieleeni hyvin vahvasti. Animaatiotekniikalla toteutetuilla välähdyksillä yritän ilmaista jotain universaalia atomitasoin ilmiötä, tunnetta tai tuntemusta, joita ei voi sanoin selittää. Niinkuin unessa, mieleen jää vain tietynlainen tunne tai häivähdys.

Kuva Space Odyssee 2001 -elokuvan alkukohtauksesta

Olen saanut visuaalisia vaikutteita japanilaisesta elokuvasta nimeltä Enter the Void, jossa värimaailma on hyvin vahvasti yhteydessä äänimaailmaan ja sitä kautta vallitsevaan tunnelmaan. Ohjaaja on samanlaisten elementtien äärellä, jotka kiinnostavat itseäni videossa. Elokuvassa on myös taidokkaasti luotuja abstrakteja väri- ja muotomaailmoja ja siirtymiä suurkaupungin laidalta toiselle, jotka on toteutettu ruumiista irtautumismaisesti. Tämän elokuvan vaikutukset näkyvät selkeästi myös veljelleni toteuttamani musiikkivideon visuaalisessa tyylissä. Parallel fields -työssä olen hionut näitä visuaalisia keinoja vielä hienovaraisemmaksi.

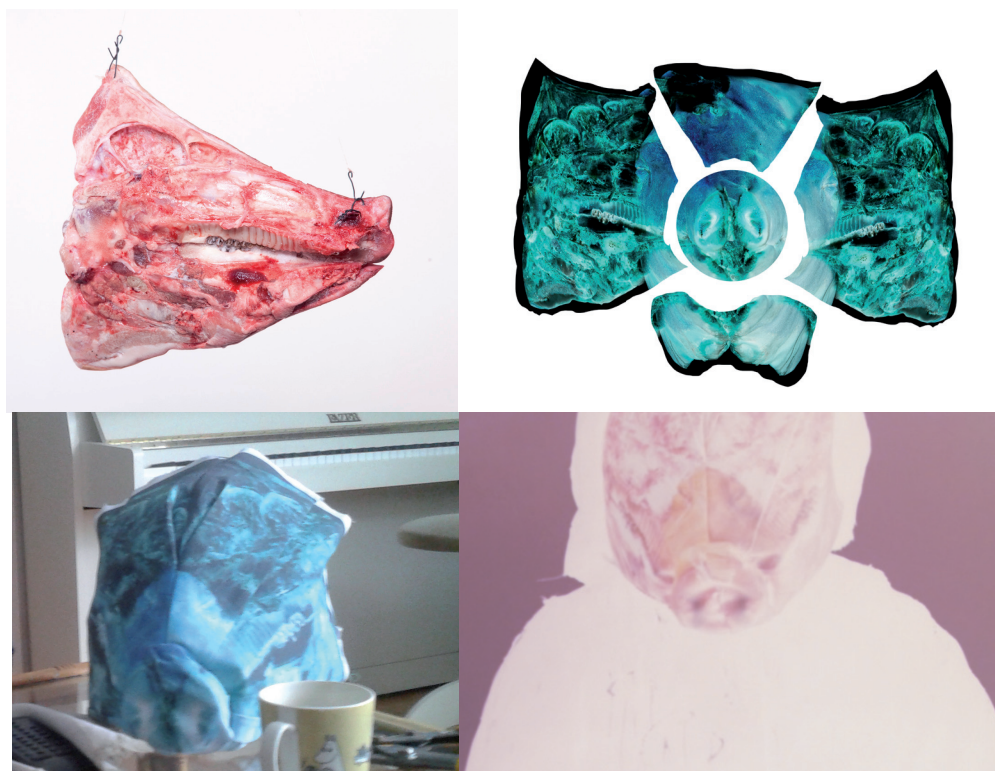

Erikoistehoste elokuvasta Enter the void

Olen hakenut leikkauksella, väreillä ja efekteillä synestesiaa. Leikkaus menee vallitsevan musiikkikappaleen rytmityksen mukaan, muutamaa poikkeusta lukuunottamatta.

LAVASTUS JA KUVAAMINEN

Halusin hahmolle jollakin tavalla tutut kasvot, mutta samalla halusin sen olevan jotakin epätodellista. Kuvasin sianpään studiossa ja rakensin siitä photoshopissa kasvot olennolle. Naamaria tehdessä haasteena oli nähdä miltä se tulisi näyttämään lopullisessa videossa. Mielikuvissani koko projektin onnistuminen oli suurelta osin naamarin vakuuttavuudesta kiinni, joten suunnittelin naamaria vaiheittain edeten monen kuukauden ajan. Kun olin vakuuttunut sen toimivuudesta tulostutin hahmon naaman kankaalle, jonka jälkeen se ommeltiin sen toivomaani muotoon. Rakensin vielä tukirangan naamiolle, sitten se oli valmis.

Naamarin tekeminen oli monivaiheinen prosessi.

Ajatukseni naamarista oli että siinä olisi jotakin piilotettu pinnan alle. Naamari on tulostettu käänteisin värein, jotta pystyin jälkityöstössä näyttämään sen ”todellisen minän” väläyttämällä alkuperäisiä värejä. Saman teknisen idean pohjalta keksin yksityiskohdan, joka antoi ensimmäisen kimmokkeen juonen visualisointiin. Printtasin 500 euron seteleitä käänteisin värein ja kuvasin niitä studiossa. Käytin seteleitä koska halusin videon maailman olevan suhteessa reaali maailmaan. Setelit leijalevat kohdassa jossa sikanaamioinen hahmo astuu näyttämölle. Sian ottaessa ensimmäistä askeltaan syttyvät setelit sinisiin liekkeihin. Hahmolla, palavilla seteleillä sekä öljymäisellä tahmalla kengissä halusin ilmaista pinnan alla piilevää ahdistusta nykykulutusta kohtaan. Halusin rahojen palamisen olevan vaikeammin nähtävä elementti, josta jää alitajuntaan tiedostamaton rekisteröinti symbolin näkemisestä.

Hahmo valaistuna studiossa.

Kuvauspäivänä ideoin muutaman kuvan ja keräsin tarvikkeet niihin. Sain kasatuksi ystävistäni työryhmän. Ensimmäisten kuvausten jälkeen olin tyytyväinen materiaaliin ja jatkoin tarinan ideointia samalla kun leikkasin videon ensimmäistä osuutta. Kuvatut otokset sopivat mielestäni hyvin yhteen aikaisemmin tekemiäni animaatiopätkien kanssa. Sain leikkattujen kohtien inspiroimana hiottua ääniraidan miksausta vaille valmiiksi ja nyt pystyin jo työstämään materiaalia kunnolla.

Toisena kuvauspäivänä kuvasin autoa chromataustaa vasten studiossa. Halusin saada auton lentämään. Olin kokeillut chroman käyttöä kerran aikaisemmin, joten tiesin suurinpiirtein miten se toimii. Vihreä tausta valaistetaan tasaisesti, kohde valaistetaan taustaa vasten ja jälkikäsittelyssä kohteen saa helposti syvättyä. Rakensimme ystävistäni koostuvan työryhmän kanssa valaisun ja ajoradan kameralle. Blokkasimme autosta vihreät kiillot ja valaisimme siihen uudet kiillot. Lopuksi kuvasimme tarinan vaatimat ulkokohtaukset. Vihdoin kaikki materiaali oli kasassa ja sain hiottua siitä mieleiseni kokonaisuuden.

Auto valaistuna chromataustaa vasten.

3. LOPUKSI

Noin vuoden kestäneen prosessin jälkeen teos on viimeinkin valmis. Monien ajatusketjujen ja kokeilujen kautta olen vihdoin päässyt tavoitteeseeni. Nekin ovat tärkeä osa prosessia. Olen suunnitellut ja työstänyt materiaalia tuhansia työtunteja. Niihin tunteihin sisältyy paljon pohdintaa ja välillä epäilyksiäkin koko projektia kohtaan. Uskon että materiaalini monimuotoisuuden ansiosta sain jatkuvasti erilaisia innostavia virikkeitä tekemiseen. Vaikka tekemiseni on suurelta osin visuaalista, ääniraita osoittautui minulle jälleen hyvin vahvaksi työkaluksi. Lähdin melko kauas omalta mukaavuusalueeltani, joten tiesin että lopputuloksesta tulisi aika erilaista mitä olin aikaisemmin tehnyt. Alussa haaste tuntui ylivoimaiselta, mutta joka kerta kun pääsin hieman eteenpäin prosessissa, tunsin oppineeni jotakin. Tämä projekti on vienyt osaamistani eteenpäin niin teknisellä kuin näkemyksellisellä tasolla. Aion jatkossakin haastaa itseni käyttämään minulle uusia ilmaisukeinoja. Ja varmasti jatkan myös visuaalisen maailmani työstämistä äänimaailman kautta.